

## Mislyde fra blokkens orkestergrav



Andrzej Tichý. Forfatterportræt af Carla Veliz. Fra forlaget.

ANMELDELSE / 24.01.23

Andrzej Tichý er blandt de største stemmer i nordisk litteratur. I ny udgivelse får han elendigheden til at vibrere i levende virkelighed.

Mikkel Thulstrup

Tæt på centralstationen i Malmø står cellisten Cody og venter på sine musikerkollegaer. De skal til klassisk-avantgardistisk orgelkoncert i København, men inden de når så vidt afbryder en forslået hjemløs hans dybe refleksioner i håb om at tigge nogle småpenge.

Dette tilsyneladende overfladiske møde vækker – blandt meget andet – en indgroet vold i Cody og igangsætter en flimrende erindringsstrøm fra hans barske opvækst i det sydlige Malmøs belastede blokke i 1990'erne. Sådan begynder og sådan cirkulerer og sådan ender svensk-polsk-tjekkiske Andrzej Tichýs tindrende kortroman *Elendigheden* fra 2016, der netop er udkommet på dansk – elegant knarket oversat af Frederik Tøt Godsk.

Codys bevidsthed bliver katalysatoren for et kværende virvar af stemmer, et dissonant kor, der udruller en modsigelsesfuld – og derfor unik – fortælling om rødshed og elendighed i afkrogene af den skandinaviske model: »jeg kan fortælle dig alt om det [...], om zonerne i syd, hvor hadet syder, om alt det, vi udspringer fra.«

Symfonien må vige for polyfonien, og det bliver så godt som umuligt at skelne de utallige stemmer. En synkende fornemmelse følger – en tyngde, man må overgive sig til, mens ordene ufiltreret hober sig op: »jeg gider ikke tænke mere på det, forstår du, jeg vil ikke have det i mig, i halsen, på tungen, i munden, men hver gang jeg åbner munden, så løber det ud, så hvad skal jeg gøre, jeg åbner munden for at sige noget helt andet eller bare for at trække vejret, og så strømmer lortet bare ud, alle de her ting vælter ud.«

Det, der strømmer ud, er et væld af tidstypisk pop- og subkultur, volds- og stofkultur, håbløshed og indignation. Man blev lovet et paradys, men ankom til en menneskelig losseplads, som aviserne skriver. Der ryges og sniffes, spilles *Resident Evil*, mens bassen pumper *Suicidal Tendencies*, *Slipknot* og *Snoop Dogg* og stemmerne bevæger sig væk fra blokkene – til hyre på byggepladser og skibe, til besatte huse og mørke klubber rundt i Europa. Midt i miseren er der dog levnet små rum til ekstasen, eller, med Simone Weil, en af Tichýs inspirationer, nåde i tyngden.

Under vædted af tids- og miljømarkører løber rablende, men ikke uvæsentlige, essayistiske tråde om Jacob A. Riis, social og etnisk repræsentation, temporalitet, komposition og opfindelsen af kronofotografiet, ligesom skjulte citater af filosoffer umærkeligt fletter sig ind i strømmen af stemmer.

“ **Det, der strømmer ud, er et væld af tidstypisk pop- og subkultur, volds- og stofkultur, håbløshed og indignation.**

Værket udfolder sig – som i Tichýs storværk *Kairos* fra 2013 – i en karakteristisk samtidighed. *Elendigheden* er komponeret i otte tætskrevne og cirkulende afsnit, variationer, der hver især begynder næsten det samme sted som det foregående: Cody, der samsende forsøger at samle opmærksomheden om mødet med musikerkollegaerne og kuriose diskussioner om mikrotonalitet og fraktale strukturer inden glidningen atter sætter ind.

FAKTA

Andrzej Tichý, *Elendigheden*, oversat af Frederik Tøt Godsk, Basilisk.

Elendigheden

## Vi bruger cookies

Vi bruger cookies til at integrere med vores videoudbyder og til at lave anonymiseret statistik over trafikken på vores hjemmeside.

[Læs mere](#)

Statistik

Sociale Medier

Giv samtykke til alle

Mere om vores privatlivspolitik

Tichý er ikke blot blandt de største stemmer i nordisk litteratur; han er også en af de mest mesterlige til at orkestrere sit stof og det kor af stemmer, der konstituerer dets knudrede væv.